EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.11.2026
COM(2026) 623 final

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Euroopa spordimudeli täiustamine

{SWD(2026) 343 final}

1. EESMÄRK JA VISIOON

Sport on Euroopa strateegiline vara. Euroopa sporti tunnustatakse ja imetletakse kogu maailmas ning see meelitab kõikjal ligi rohkearvulist publikut ja investeeringuid. Ülemaailmne huvi Euroopa tippspordi vastu põhineb otseselt rahvaspordi ajalool, traditsioonidel ja tugevusel. Kõigis liikmesriikides toimivad spordiklubid kogukondade, linnade, külade ja piirkondade ühiskonnaelu sõlmpunktidena. See on Euroopa identiteedi oluline osa.

Kui Euroopa spordimudelit ähvardab oht, seda õõnestatakse või mõjutatakse lubamatult väljastpoolt, on meie ühine kohustus reageerida. Käesolevas teatises esitatakse visioon Euroopa spordimudeli tugevdamiseks, et tulla toime tänapäeva maailma katsumustega.

MIKS JUST NÜÜD

Käesolev teatis on vastus Euroopa Parlamendi, nõukogu, liikmesriikide ja spordivaldkonna sidusrühmade üleskutsetele töötada välja paremini koordineeritud Euroopa raamistik.

Euroopa spordi strateegiline visioon esitatakse eesmärgiga saavutada kaks üldist prioriteeti: toetada **tugevamat, kestlikku ja hästi juhitud Euroopa spordi ökosüsteemi** ning **anda spordile euroopalikus eluviisis keskne koht**.

Euroopa spordimudeli täiustamine tähendab nende spordiinimeste ja organisatsioonide toetamist, kes kaitsevad Euroopa spordi väärtusi ja terviklikkust, tugevdavad selle majanduslikku ja sotsiaalset panust ning tagavad selle jätkuva õitsengu ja rolli Euroopas ja maailmas.

MIKS ON EUROOPA SPORT OLULINE

Praegu toimib Euroopa sport maailmatasemel eeskujuna, kuna siinsed sportlased, liigad, klubid ja võistkonnad on tipus paljudel spordialadel. See loob andekatele sportlastele võimalused arenguks, võistlemiseks ja saavutusteks, inspireerib miljoneid kodanikke ja tugevdab Euroopa kohalolekut rahvusvahelisel areenil.

Sport annab ligikaudu 3,4 % ELi SKPst ja toetab ligikaudu 6 miljonit töökohta, mistõttu on sellel ka märkimisväärne majanduslik kaal. Iga sporti investeeritud euro loob majanduses hinnanguliselt ligikaudu 1,7 eurot kogulisandväärtust[1]. Investeeringud sporditaristusse toetavad ka piirkondlikku arengut, tugevdavad kohalikke kogukondi ja parandavad võimaluste kättesaadavust, eelkõige maa- ja alateenindatud piirkondades.

Sport on eurooplaste tervise[2] ja heaolu jaoks üliioluline. Regulaarne kehaline aktiivsus vähendab peamiste krooniliste haiguste riski ligikaudu 30 % ja toetab paremat vaimset tervist. Sellest hoolimata ei tegele endiselt ligi 40 % eurooplastest üldse spordi ega muude liikumisharrastustega[3]. Kehalise aktiivsuse suurendamine WHO soovitatud tasemeni võib ELis ära hoida 10 000 enneaegset surma aastas ja säästa tervishoiukuludelt miljardeid[4].

Sport aitab kaasa ka hariduse ja oskuste omandamisele ja laste arengule. Tehnoloogiliste muutuste ajajärgul, kui üha suureneb kokkupuude veebisisuga ja õpitulemused halvenevad, on

[1] EU Sport Satellite Account (2025)
[2] 2025. aastal vastu võetud kava „Kaitstud südamed“ toetab liikmesriike ja sidusrühmi südame-veresoonkonna haigustega seotud koormuse vähendamisel.
[3] Special Eurobarometer survey on Sport and Physical Activity (2026)
[4] OECD/WHO (2023), Step Up! Tackling the Burden of Insufficient Physical Activity in Europe

sport ja kehaline aktiivsus alternatiivid võitlemiseks liigse ekraaniaja, sotsiaalmeediasõltuvuse ja tähelepanu hajumise vastu digivahendite mõjul ning toetavad haridustulemusi ja põhioskusi. **See edendab kaasatust ja võrdseid võimalusi** ning aitab vähendada laiemaid ühiskondlikke probleeme, sealhulgas rassismi, diskrimineerimist, sotsiaalset tõrjutust ja ebavõrdsust.

Lisaks on spordil oluline osa selles, milline on Euroopa koht maailmas. Geopoliitilise konkurentsi ja pingete, desinformatsiooni ja kasvava polariseerumise ajastul võib sport aidata sildu ehitada. See kehtib eelkõige Euroopa lähimate partnerite, laienemisprotsessis osalevate riikide ning ida- ja lõunanaabrite puhul. Spordidiplomaatia kaudu saab Euroopa võidelda spordi poliitilise ärakasutamise vastu ja tugevdada oma rolli rahvusvahelise koostöö, demokraatlike väärtuste ja reeglitel põhineva rahvusvahelise korra ülemaailmse toetajana.

2. EUROOPA SPORDIMUDEL

Alates sellest, kui 2007. aastal võeti vastu „Valge raamat spordi kohta“,[5] on ELi institutsioonid järk-järgult arendanud ja tugevdanud Euroopa spordimudeli kontseptsiooni. Seda toetas spordile konkreetse õigusliku aluse loomine aluslepingutes, võttes arvesse spordi eripära liidu esmases õiguses[6]. 2021. aastal määras nõukogu kindlaks Euroopa spordimudeli põhijooned ja 2025. aastal kutsus Euroopa Parlament komisjoni üles esitama pikaajalise spordistrateegia.

Euroopa spordimudeli kujundamisele on kaasa aidanud ka Euroopa Liidu Kohtu praktika. Euroopa Kohus on tunnustanud spordi eripära ja spordiorganisatsioonide autonoomiat, märkides samas järjepidevalt, et spordieeskirjad ja -tavad peavad olema kooskõlas ELi õigusega, eelkõige siseturu- ja konkurentsieeskirjadega.

Euroopa spordimudeli tuumaks on organiseeritud sport ja spordi katusorganisatsioonid. Need täidavad regulatiivseid, organisatsioonilisi ja distsiplinaarülesandeid. Neid ülesandeid tuleks täita vastutustundlikult koos liigade, klubide, sportlaste ühenduste ja poolehoidjate organisatsioonidega, järgides sportlike saavutuste, avatud konkurentsi ja solidaarsuse põhiprintsiipe eri võistlustasanditel ja -kategooriates.

Spordi ökosüsteemi alustala on sportlased. Nende saavutused innustavad osalema, ühendavad kogukondi ning edendavad spordi kultuurilist ja ühiskondlikku olulisust kõigil tasandeil. Sportlased on nii võistlejad kui ka eeskujud, kes kehastavad selliseid väärtusi nagu pühendumus, õiglus ja vastupanuvõime, mis kujundavad nooremaid põlvkondi ja ühiskonda laiemalt. Elukutseliste sportlaste suurem tunnustamine tagab nende heaolu ja õigused ning tugevdab ühtlasi kogu spordivaldkonna usaldusväärsust, kestlikkust ja pikaajalist edu. See puudutab sportlaste seisundit töötajatena liidu ja liikmesriigi õigusest tuleneva töösuhte korral,[7] sealhulgas õigust õiglastele töötingimustele ja õigust osaleda sotsiaaldialoogis. **Treenerid** ja **sporditöötajad** on samuti Euroopa spordimudeli oluline osa, toetades spordis osalemist, sportlaste arengut ja spordi põhiväärtuste edasiandmist. Sportlaste ja treenerite kogemused ja vaatenurgad on spordipoliitika ja -juhtimise seisukohalt esmatähtsad.

---

[5] Valge raamat spordi kohta (COM(2007) 391 final).

[6] Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 165.

[7] ILO Guidelines for the promotion of fundamental principles and rights at work and the prevention and elimination of violence and harassment for professional athletes (ILO (Rahvusvaheline Tööorganisatsioon) suunised tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste edendamiseks ning vägivalla ja ahistamise ennetamiseks ja kõrvaldamiseks elukutseliste sportlaste puhul).

Spordi ökosüsteemi toetavad **vabatahtlikud**[8] ja **kohalikud osalised**, sealhulgas kogukonnapõhised organisatsioonid, koolid ning kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused, kelle jõupingutused on olulised spordi kättesaadavuse tagamiseks kogu Euroopas.

Samal ajal **muutub eurooplaste spordiga tegelemise viis**. Lisaks traditsioonilistele klubipõhistele struktuuridele kinnitavad kanda harrastusspordi ja kehalise aktiivsuse mitteametlikud, iseorganiseerunud ja digitaalselt aktiveeritud vormid. Spordipoliitikas ja rahastamisraamistikes tuleks neid osalusvorme paremini arvesse võtta. Kuigi spordisüsteemi püramiiditaoline ülesehitus[9] on organiseeritud võistlusspordi jaoks endiselt vajalik, ei ole see tingimata otstarbekas juhul, kui sporti harrastatakse aktiivse eluviisi, vaba aja veetmise või tervisega seotud eesmärkidel.

Euroopa spordimudel on **elav ja arenev raamistik**, mis peab sobituma uute oludega. Organiseeritud sport on osa **laiemast Euroopa spordimaailmast**, kus sport teenib ka sotsiaalseid, majanduslikke ja kultuurilisi eesmärke. See toob kokku kohalikud osalejad, kodanikuühiskonna, eraõiguslikud ja avaliku sektori asutused ning haridusasutused.

Need kaks mõõdet – organiseeritud sport ja Euroopa spordimaastik laiemalt – on omavahel tihedalt seotud. Koos moodustavad need Euroopa spordimudeli ja kajastavad spordi eripära Euroopas.

<table>
<tr><th colspan="2">Euroopa spordimudel
Peamised tunnused ja põhimõtted</th></tr>
<tr><td colspan="2">▪ Spordi eripära[10]
▪ Väärtused: õiglus, ausus, avatus, võrdsus, hea juhtimistava, põhiõiguste austamine
▪ Sport kõigile: taskukohased, kohalikud rahvaspordi võimalused
▪ Haridus läbi spordi ja kehaline kirjaoskus: kõigi eurooplaste võimalus omandada oskusi, kasvatada enesekindlust ja hoida motivatsiooni olla aktiivne kogu elukaare jooksul</td></tr>
<tr><td>Saavutus- ja võistlussport:</td><td>▪ spordi katusorganisatsioonide vastutustundlik autonoomia
▪ avatud võistlused koos edasipääsu ja väljalangemisega / sportlikud saavutused
▪ võistlusspordi püramiidne ülesehitus
▪ solidaarsus
▪ spordi katusorganisatsioonid, liigad, klubid, sportlased, treenerid ja teised sporditöötajad
▪ toetajad</td></tr>
<tr><td colspan="2">▪ Vabatahtlik tegevus
▪ Teised osalised (kodanikuühiskond, eraõiguslikud ja avaliku sektori asutused ning haridusasutused)</td></tr>
</table>

[8] Eurobaromeetri 2026. aasta uuring näitab, et rohkem kui iga kümnes eurooplane teeb või kavatseb järgmise kahe kuu jooksul teha sporditegevust toetavat vabatahtlikku tööd.

[9] Üksteisest sõltuvad kohalik, piirkondlik, riiklik ja rahvusvaheline tasand ning püramiidi ülemise osa moodustav tippsport. Iga tasand toetab järgmist.

[10] Valge raamat spordi kohta (COM/2007/ 0391 final); Mapping and analysis of the specificity of sport (Spordi eripära kirjeldamine ja analüüs), 2016; Study on the European sport model (Uuring Euroopa spordimudeli kohta), 2022.

3. SURVETEGURID JA PROBLEEMID

Kasvav surve ärihuvide ning spordi sotsiaalse ja kogukonnale suunatud mõõtme vahel mõjutab otsuste tegemist, kujundab ümber spordimaailma ja võib kahjustada Euroopa spordi ökosüsteemi stabiilsust. Oma tugevatest külgedest olenemata tuleb Euroopa spordimudelil vastu seista survele, mis võib panna proovile selle tasakaalu, usaldusväärsuse ja pikaajalise kestlikkuse.

3.1. Spordisektori teatavates osades on endiselt lahendamata **juhtimisega seotud probleemid**. Kuigi paljud spordiorganisatsioonid on suurendanud läbipaistvust, aruandekohustust, ausust ja sidusrühmade osalemist, on mõned probleemid jäänud püsima, sealhulgas otsuste tegemise koondumine, naiste puudumine juhtivatel ametikohtadel, huvide konfliktid ning sportlaste ja muude sidusrühmade piiratud esindatus. Mõnel juhul võivad ärilised kaalutlused, sealhulgas ettepanekud korraldada riigisiseseid või Euroopa võistlusi väljaspool Euroopat, nõrgendada sidemeid spordiorganisatsioonide, sportlaste, fännide ja kohalike kogukondade vahel, suurendades samal ajal survet sportlastele ja võistluskalendritele. Spordiüritustega seotud otsuste üha suurem allutamine ärihuvidele võib samuti spordi ja üldsuse huve tahaplaanile tõrjuda, muutes spordisündmused vähem taskukohaseks ja piirates võimalusi neil osaleda[11]. Hea juhtimistava tähtsust rõhutavad veelgi probleemid, mis on seotud turvalisuse, dopinguvastase võitluse, töötingimuste, hariduse ja topeltkarjääri ning võrdsete võimalustega. Hea juhtimistava, läbipaistvuse, aruandekohustuse ja sidusrühmade osalemise tugevdamine on oluline, et säilitada usaldus spordi vastu ning toetada spordiorganisatsioonide autonoomiat ja vastutustundlikku eneseregulatsiooni.

3.2. **Spordisisu piraatlus vähendab endiselt tulusid** kogu sektoris. Ebaseaduslik voogedastus mõjutab hinnangu järgi miljoneid kasutajaid ja põhjustab õiguste omajatele märkimisväärset rahalist kahju,[12] piirates suutlikkust reinvesteerida spordi arendamisse.

3.3. **Ebaselged tulu jaotamise mehhanismid:** vaja on parandada läbipaistvust ja selgust, kuidas rahalisi vahendeid luuakse, eraldatakse ja jaotatakse spordi katusorganisatsioonide, liigade, klubide, sportlaste ja rohujuuretasandi organisatsioonide vahel. See tugevdaks aruandekohustust ja aitaks hinnata, kas rahalisi vahendeid jaotatakse õiglaselt ja tõhusalt. Tulude suurem jagamine spordipüramiidis võib toetada võistlejate tasakaalu ja spordi pikaajalist arengut.

3.4. Spordistruktuuride kestlikkust ja vastupanuvõimet mõjutab üha enam **vabatahtliku tegevuse vähenemine spordiklubides ja vabatahtlike panuse ebapiisav tunnustamine**, hoolimata vabatahtlike rollist kogukonnapõhise spordi tugisambana.

[11] Näiteks ei kasutata õiglasi ja läbipaistvaid dünaamilisi piletihindu.

[12] Aruanne „Pricing Piracy: The Value of Action“ (Ampere Analysis, 2021). Selle Synamedia tellimusel valminud uuringu kohaselt võib spordipiraatluse vähendamine tuua igal aastal kogu maailmas hinnangu järgi lisatulu kuni 28 miljardit eurot.

Kuigi sport on endiselt üks suuremaid vabatahtliku tegevuse valdkondi Euroopas, näitavad uuringud, et osalemine on järk-järgult vähenenud[13].

3.5. **Võistluste ausus**: doping, pettused spordivõistlustel ja korruptsioon on endiselt ohuks kõigil sporditasanditel. Professionaalsed jalgpalliklubid ja agendid kuuluvad määrusest (EL) 2024/1624 tulenevate ELi rahapesuvastaste kohustuste kohaldamisalasse. Samal ajal peaks sport olema **turvaline ja kaasav**. Väärkohtlemist, ahistamist, vägivalda, sealhulgas soolist vägivalda, vaenukõnet ja diskrimineerimist esineb ka spordikeskkonnas ning ohvritel ei ole alati tegelikult võimalust sellest teatada ja tuge saada.

3.6. **Euroopa spordiökosüsteemi struktuursed muutused:** uued omandimudelid, sealhulgas mitme klubi omamine ja riigiga seotud investeeringud, selliste algatuste tekkimine, mille eesmärk on luua suletud võistlusi, kus osalemine ei ole seotud spordisaavutustega, ning läbipaistmatud rahavood võivad ohustada rahastuse stabiilsust, võistlejate tasakaalu ja usaldust spordijuhtimise vastu[14]. Need muutused on toonud esile vajaduse kaitsta Euroopa spordimudelit. See mure peegeldub nii fännide, liigade, klubide kui ka mängijate reaktsioonides.

3.7. **Osalemismustrid on väga erinevad.** Kuigi kehalise aktiivsuse üldine tase on juba kogu ELis ebapiisav, on teatavate rühmade puhul takistusi rohkem. Osalemine väheneb järsult noorukieas, eelkõige tütarlaste ja noorte naiste hulgas, ning väheneb täiskasvanueas järk-järgult koos vanusega. Spordile ja kehalisele aktiivsusele juurdepääsu piiravad endiselt sotsiaal-majandusliku olukorra, puude, geograafilise asukoha või ajaliste piirangutega seotud tõkked.

3.8. Juurdepääs **sporditaristule ja -rajatistele** on eri piirkondades ja elanikkonnarühmades **endiselt ebaühtlane**, olles sageli koondunud suurematesse linna- ja enam arenenud piirkondadesse. Paljude rajatiste puhul on probleeme seoses kättesaadavuse, taskukohasuse, juurdepääsetavuse, ajakohastamise ning kvaliteedi- ja ohutusstandarditele vastavusega. Avaliku sektori asutused ja korraldajad peaksid tuginema hiljutiste suurte spordiürituste headele tavadele, et mitte jätta endast maha probleemset taristupärandit. Taristupärandiga seotud probleemid nõuavad algusest peale tugevamat pikaajalist planeerimist ja paremat juhtimist. Investeeringuid sporditaristusse ja kehalise aktiivsuse edendamisse tuleb suurendada, et edendada eurooplaste tervislikke eluviise.

3.9. **Spordiga seotud tööhõivel on oma eripära**, sealhulgas suhteliselt lühike karjäär, erinevad lepingutingimused ning märkimisväärsed füüsilised ja psühholoogilised nõudmised. Elukutselised sportlased, treenerid ja muud sporditöötajad vajaksid paremat juurdepääsu sotsiaalkaitsele ning kutsealase ülemineku ja topeltkarjääri toetamist. Erilist tähelepanu tuleb pöörata noorsportlastele ja elukutselistele sportlastele väiksema ärihuviga spordialadel.

3.10. Euroopa spordimudel toimib **üha tihedama konkurentsiga ülemaailmses keskkonnas**. Võidujooks spordivõistluste ja -ürituste korraldamise õigustele

[13] Seippel, Ø., Breuer, C., Elmose-Østerlund, K., Feiler, S., Perényi, S., Piątkowska, M. & Scheerder, J. (2023), „In Troubled Water? European Sports Clubs: Their Problems, Capacities and Opportunities.“

[14] Selge näide oli 2021. aasta aprillis katkestatud projekt separatistliku suletud jalgpalliliiga loomiseks ning suletud või poolsuletud võistlusformaatide tekkimine muudel spordialadel.

intensiivistub ning suureneb rahaline ja geopoliitiline rivaalitsemine. Ilma tugevama koordineerimise ja strateegiliste investeeringuteta võib Euroopa jääda maha oluliste ürituste ligimeelitamisel ja korraldamisel.

4. EUROOPA SPORDIMUDELI TÄIUSTAMINE

Strateegias määratakse kindlaks kolm peamist ja omavahel seotud tegevusvaldkonda: **juhtimine, solidaarsus ja kestlikkus** ning **ühiskond**. Need moodustavad sidusa raamistiku, et tugevdada spordi usaldusväärsust, vastupanuvõimet ja panust Euroopa ühiskonda.

ELi rahastus- ja poliitikavahenditel on nende valdkondade edendamises oluline roll. Eelkõige on Euroopa spordiökosüsteemi tugevdamisel oluline programm „Erasmus+“,[15] mis soodustab liikuvust ja riikidevahelist koostööd ning edendab innovatsiooni ja suurendab suutlikkust kõigil sporditasanditel. Sellel on suur tähtsus ka spordi kui kaasamise, osalemise, hariduse, kodanikuaktiivsuse ja kogukonna ülesehitamise vahendi edendamisel ning see toetab heade tavade vahetamist ja rahvaalgatuste edendamist. Neid jõupingutusi täiendavad muud ELi vahendid. Nende hulgas on programm „EL tervise heaks“,[16] Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifond (AMIF)[17] ning ühtekuuluvuspoliitika fondid,[18] mis toetavad tervist tugevdavat kehalist aktiivsust, sotsiaalset ühtekuuluvust, innovatsiooni ning kestliku ja juurdepääsetava sporditaristu arendamist.

ELi vahenditega toetatakse endiselt riikide jõupingutusi valdkondades, kus Euroopa koostöö annab selget lisaväärtust. Spordiga seotud investeeringuid toetatakse endiselt tulevase programmi „Erasmus+“ raames ja neid võib täiendada sihtotstarbeliste toetustega muudest vahenditest.

Nende tegevusvaldkondade tugevdamine nõuab kõigi sidusrühmade ühist ja kooskõlastatud tegevust. **Liikmesriike kutsutakse üles jätkama spordipoliitika ja kestlike rahastamiskavade väljatöötamist ja rakendamist** riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et tunnustada ja toetada sporti. Selline poliitika peaks tagama võistlusspordi arendamise ning spordi ja kehalise aktiivsuse edendamise tasakaalu nende laiemas ühiskondlikus rollis – osalemise, vaba aja veetmise, tervishoiu, hariduse, sotsiaalse kaasatuse, heaolu, kõigi tervislike eluviiside ja territoriaalse arengu edendajatena.

4.1. Spordi juhtimine

Tõhus, kaasav, läbipaistev ja vastutustundlik juhtimine on usaldusväärse ja kestliku Euroopa spordimudeli nurgakivi. Spordi katusorganisatsioonidelt oodatakse tegevust kooskõlas **vastutustundliku autonoomia** põhimõttega, mis põhineb demokraatlikul otsustusprotsessil, selgel aruandekohustusel ja eetilisel juhtimisel. See tähendab kaasavat juhtimist, milles osalevad kõik partnerid, eelkõige liigad, klubid ning sportlaste ja toetajate ühendused.

Olulised on tugevad eetikaraamistikud, et tegeleda riskidega ja kaitsta usaldust spordi vastu. Komisjon jätkab sellega seoses liikmesriikide, spordiorganisatsioonide ja muude osalejate vahelise koostöö toetamist. Kuigi juhtimisprobleemid on sageli üleilmsed, on Euroopa

[15] Erasmus+ on ELi haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm.
[16] „EL tervise heaks“ 2021–2027 – visioon tervemast Euroopa Liidust
[17] Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond (2021–2027)
[18] Ühtekuuluvusfond; Euroopa Regionaalarengu Fond; Euroopa Sotsiaalfond+.

spordiorganisatsioonid mõnikord aidanud edendada rahvusvahelise ulatusega häid tavasid ja standardeid.

Spordiorganisatsioonid peavad tugevdama haldussuutlikkust, professionaalsust ja oskusi, sealhulgas sellistes valdkondades nagu ausus, digiüleminek ja kestlikkus. Seda toetatakse ka edaspidi programmi „Erasmus+“ spordimeetmetega.

EL jätkab oma pädevuse piires rangete juhtimisstandardite edendamist, soodustades koostööd, hõlbustades heade tavade vahetamist ja toetades suutlikkuse suurendamist kogu spordi ökosüsteemis. Samuti edendab EL vastutustundliku autonoomia mudelit, mille kohaselt teostatakse spordiorganisatsioonide regulatiivset sõltumatust kooskõlas läbipaistvuse, põhiõiguste ja ELi õigusega.

Sellega seoses võtab komisjon meetmeid, millel on järgmised eesmärgid.

1. Luua sõltumatu **ELi spordivaatlusteenistus**, et edendada spordialaliitudes ja muudes spordi katusorganisatsioonides läbipaistvaid, rahaliselt usaldusväärseid, vastutustundlikke ja demokraatlikke juhtimisstruktuure. ELi spordivaatlusteenistuse peamised tulemid on korrapäraselt avaldatav aruanne spordi olukorra kohta Euroopas ja ELi spordi tulemustabel, milles esitatakse võrdlev analüüs ja soovitused ning jälgitakse juhtimistavasid (tähtaeg 2027. aasta III kvartal).
2. Jätkata Euroopa Komisjoni ja spordivaldkonna sidusrühmade **struktureeritud dialoogi** edendamist, et teha ühiselt koostööd Euroopa spordimudeli põhimõtete tugevdamisel (2027. aasta II kvartal). Arendada lisaks edasi spordi **sotsiaaldialoogi**, sealhulgas rahalise toetuse kaudu, et suurendada ja tugevdada spordi sotsiaalpartnerite esindatust ja suutlikkust ka muudel aladel lisaks profijalgpallile (2027. aasta III kvartal).
3. Anda käesoleva teatise lisa kaudu **suuniseid ELi õiguse kohaldamise kohta spordivaldkonnas**, arvestades Euroopa Liidu Kohtu praktikat, milles selgitatakse, kuidas ühitada spordi eripära siseturu- ja konkurentsieeskirjade järgimisega.

4.2. Kestlikkus ja solidaarsus

Solidaarsus on Euroopa spordimudeli määrav tunnus ja selle pikaajalise kestlikkuse võti. Tõhusad rahaliste vahendite ümberjaotamise mehhanismid on olulised, et hoida võistlejate tasakaalu, toetada talentide arengut ning tagada laialdane juurdepääs spordile ja kehalisele aktiivsusele. Oluline on tagada, et tippspordi tulud investeeritakse läbipaistvalt uuesti rahvasporti, noorte arengusse ja kohalikku taristusse.

Spordi majandusliku jätkusuutlikkuse tagamiseks on vaja kaitsta selle õiguspäraseid tuluvooge. Eelkõige mõjutab spordiorganisatsioonide finantssuutlikkust reinvesteerida kogu spordi ökosüsteemi märkimisväärselt spordiürituste otseülekannete internetipiraatlus. Samal ajal peaksid õiguste omajad ja ringhäälinguorganisatsioonid tagama selle, et spordiüritustel osalemine oleks kõigi fännide jaoks taskukohane ning et seaduspärased kaubanduslikud pakkumised oleksid nii kättesaadavad kui ka atraktiivsed.

Kestlikkust tuleb mõista ka keskkonnaalases ja sotsiaalses tähenduses. Sporditaristu ja -ürituste puhul tuleb kohaneda kliima- ja energiaprobleemidega,[19] parandada ressursitõhusust, toetada sihtkohtade haldamist[20] ja tagada ligipääsetavus kõigile, sealhulgas puuetega inimestele. Selleks on vaja keskkonnahoidlikumaid, vähese süsinikuheitega, kestlikke ja kliimamuutustele vastupanuvõimelisi rajatisi, keskendudes olemasolevate rajatiste korduskasutamisele ja renoveerimisele. Spordiürituste süsinikuheidet ja jäätmeid tuleks minimeerida, edendades samal ajal kogu spordis keskkonnaharidust. Lisaks tuleb paremini toetada, tunnustada ja hoida vabatahtlikke.

Sellega seoses võtab komisjon järgmised meetmed.

4. **Võitlus spordiürituste otseülekannete internetipiraatluse vastu[21]:** tulevase autoriõiguse algatuse raames[22] ja tuginedes soovituse (EL) 2023/1018 mõju hindamisele, parandada õiguskaitsevahendeid otseülekannete ja ajatundliku sisu internetipiraatluse vastu, et aidata tagada spordi- ja loomesektori kestlikkus. See aitab kaitsta spordiürituste otseülekannete väärtust ja edendada seaduslikku juurdepääsu sisule (2027. aasta II kvartal).
5. **ELi tarbijakaitse-eeskirjade tugevdamine** digitaalse õigluse aktiga,[23] sh seoses **ebaausa hinnaturunduse** tavadega, mis mõjutavad ka spordivaldkonda. Nende hulka kuulub läbipaistvuse puudumine ürituste piletite pakkumisel, mille puhul tarbijad peavad ootama virtuaalses järjekorras, kuid piletihinnad samal ajal tõusevad (2026. aasta IV kvartal)].
6. Ettepanek võtta vastu **nõukogu soovitus vabatahtliku tegevuse kohta spordis**, et aidata liikmesriikidel tugevdada spordialase vabatahtliku tegevuse tunnustamist, valideerimist ja arendamist, sealhulgas oskuste raamistike ja elukestva õppe võimaluste ning vabatahtlike juhitud klubide halduskoormuse vähendamise abil (2028. aasta IV kvartal).
7. Algatada **uuring rahaliste vahendite jaotamise mehhanismide kohta spordis**, et kaardistada tuluvood tipp- ja rahvaspordi tasandi ning spordialade vahel ning hinnata nende tõhusust võistlejate tasakaalu, kestlikkuse, talentide arendamise ja osalemise tagamisel (2027. aasta I kvartal).

4.3. Sport ja ühiskond

Euroopa spordimudeliga kinnitatakse, kui oluline on edendada kaasavat, kättesaadavat ja kestlikku **„sporti kõigile“**. Selles kirjeldatakse spordi ja kehalise aktiivsuse olulist rolli füüsilise ja vaimse heaolu, hariduse, noorte arengu, aktiivsena vananemise, sotsiaalse kaasatuse ja puuetega inimeste kaasamise edendamisel. Sport on investeering eurooplastesse: nende tervisesse, oskustesse, enesekindlusse ja sotsiaalsetesse sidemetesse.

Spordi aususe ja sotsiaalse väärtuse hoidmiseks on väga oluline tagada kõigile osalistele turvaline, kaasav ja juurdepääsetav keskkond. Samal ajal aitab sport kaasa ka majanduslikule

[19] Sealhulgas võttes arvesse tulevast temperatuuri võrdlusstsenaariumi, mis on esitatud ELi kliimakerksuse raamistikus.
[20] Kooskõlas ELi kestliku turismi strateegiaga ja järeldustega, milles käsitletakse sporditurismi kui kestliku arengu edendajat (C/2026/3012)
[21] Soovitus spordi- ja muude ürituste otseülekannete internetipiraatluse vastase võitluse kohta
[22] Euroopa Komisjon ootab arvamusi autoriõiguse eeskirjade läbivaatamise kohta
[23] Digitaalse õigluse akt

ja territoriaalsele arengule. Spordiga seotud tegevus ja üritused toetavad kohalikku majandust, sealhulgas väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid, edendavad uuendusi ja turismi ning tugevdavad sotsiaalseid sidemeid nii linna- kui ka maapiirkondades. Osalemise laiendamine nõuab suuremat toetust rahvaspordile, vabatahtlikule tegevusele ja organiseerimata kehalisele tegevusele, samuti kehalise kirjaoskuse edendamist kogu elu jooksul ning abinõusid eurooplaste endi nimetatud takistuste vastu: ajapuudus, motivatsioon ja madalama sissetulekuga rühmade puhul hind.

Sellega seoses võtab komisjon järgmised meetmed.

8. Ettepanek **vaadata läbi nõukogu soovitus tervist tugevdava kehalise aktiivsuse kohta** (2027. aasta I kvartal), millega toetatakse **spordi ja kehalise aktiivsuse andmekeskuste** loomist liikmesriikides, tuginedes tervist tugevdava kehalise aktiivsuse riiklikele keskustele, mis vastutavad spordi ja kehalise aktiivsuse kohta andmete kogumise ja koordineerimise eest riiklikul tasandil, tuginedes Euroopa tasandil kokku lepitud näitajatele ja seireraamistikele. Andmekeskused tugevdaks liikmesriikide suutlikkust[24] edendada ja jälgida kehalise aktiivsuse poliitikat tervishoiu-, haridus- ja kogukonnavaldkonnas (2027. aasta IV kvartal).
9. Luua **spordivaldkonna strateegiliste investeeringute koalitsioon**, mis annab võimaluse teha koostööd, et liikuda spordi majandusliku ja sotsiaalse väärtuse ühtlustatud mõõtmise poole kogu ELis. Koalitsioon toetab liikmesriike ja komisjoni tõenduspõhiste spordiinvesteeringute strateegiate kindlaksmääramisel territoriaalse arengu toetamiseks, sporditaristu kaardistamisel ning uuenduslike rahastamismehhanismide uurimisel, et suurendada era- ja avaliku sektori spordiinvesteeringuid. Koalitsiooni töö aitab määrata kindlaks territoriaalse tasandi investeerimisprioriteedid, aidates seeläbi kaasa olemasolevate ELi ja riiklike rahastamisvõimaluste tõhusamale kasutamisele, sealhulgas suurendades teadlikkust võimalustest, mida pakub ELi riigiabi raamistik sporditaristusse ja -tegevusse tehtavate investeeringute toetamiseks (2027. aasta IV kvartal).

Sport on võimas vahend ELi väärtuste ja ühendavate sõnumite edastamiseks miljonitele inimestele kogu Euroopas ja mujal,[25] nagu näitavad Euroopa spordinädala või Euroopa päeva tähistamiseks korraldatud algatused ja üritused. Selliseid algatusi tuleks veelgi julgustada ja edendada, tuginedes ka edukale „Euroopa tiimi“ koostöövormile ühisürituste korraldamisel.

Sellega seoses võtab komisjon meetmeid, millel on järgmised eesmärgid.

10. Tugevdada spordi ja hariduse seost **hariduspaketi**[26] rakendamise kaudu. Eelkõige tunnistada kehalise aktiivsuse ja spordi tähtsust ning väärtust koolihariduses ning tagada noorte juurdepääs tervislikule veebivälisele tegevusele (2026. aasta IV kvartal). Peale selle edendada spordiga seotud ühiseid kõrgharidusprogramme, sealhulgas Euroopa ülikoolide liitude kaudu, ning sporditegevust ja -rajatisi kõrgharidusasutustes,

[24] Kooskõlas nõukogu dokumendiga Lipica Conclusions - Measuring the Impact of Sport: From Economic to Social Perspectives (2026) (Lipica järeldused – spordi mõju mõõtmine majanduslikust ja sotsiaalsest vaatenurgast).

[25] Sealhulgas laienemisprotsessis osalevad riigid ja naaberriigid, kelle puhul sport võib tuua inimesi Euroopa riikidele lähemale, toetades nende liikumist Euroopa suunas või nende püüdlusi teha tihedamat koostööd.

[26] Vt eelkõige: Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Õigusemõistmise digipööre Euroopa Liidus“.

et edendada spordiga seotud õpingute tipptaset ja suurendada nende atraktiivsust, toetades samal ajal kõrge kvalifikatsiooniga tööjõu kujundamist Euroopa spordi ökosüsteemi jaoks (2028. aasta II kvartal).

11. Aktiveerida Euroopat spordi kaudu, **laiendades Euroopa spordinädalat**, et edendada aktiivset eluviisi massilisemalt kogu Euroopas ja mujal,[27] parandada pikaajalist planeerimist, lihtsustada haldust, mobiliseerida rahvaspordialgatusi ja kaasata paremini kohalikke osalisi, nagu koolid, omavalitsused ja spordiühendused (2027. aasta III kvartal). Lisaks **tõsta esile ELi ja selle väärtusi spordiürituste abil**, toetades algatusi, millega spordi kaudu suurendatakse teadlikkust EList Euroopa päeval või riigi või Euroopa tasandi eriüritustel (2027. aasta II kvartal).
12. Luua **kõrgetasemeline töörühm, mis tegeleb inimeste kaitsmisega spordis**, et edendada koordineeritud tegevusviisi väärkohtlemise, ahistamise, vägivalla, rassismi, vaenukõne ja diskrimineerimise ennetamisele ning tagada turvaline spordikeskkond kogu Euroopas eesmärgiga esitada spordiorganisatsioonidele ühtsed kaitsesuunised[28] (2027. aasta III kvartal).

Käesolevas teatises esitatud meetmete järjekindel rakendamine tagatakse korrapärase **talituste tegevuse koordineerimisega**, mida juhivad spordi eest vastutavad komisjoni talitused.

5. KOKKUVÕTE

Käesolevas teatises kinnitatakse veel kord komisjoni pühendumust Euroopa spordimudeli kaitsmisele, tugevdamisele ja tulevikukindlaks muutmisele.

Suurte ühiskondlike muutuste ajajärgul tähendab Euroopa spordimudeli tugevdamine Euroopa spordi ainulaadsuse alalhoidmist, tagades samal ajal, et see vastab ka tulevaste põlvkondade vajadustele ja püüdlustele. Sport on midagi palju enamat kui mäng, võistlus või majandustegevus: see on euroopaliku eluviisi oluline osa.

Eesmärk on tunnustada sporti Euroopa strateegilise varana ja rakendada selle kogu potentsiaali ühiskonna, majanduse, hariduse ja diplomaatia vallas. Selleks on oluline, et Euroopa sport oleks ka edaspidi avatud, õiglane, kaasav, väärtuspõhine ja kooskõlas ELi õigusega, olles samal ajal valmis uuendusteks, majanduskasvu loomiseks, kohanemiseks ja jõudsaks arenguks kiiresti muutuvas maailmas.

Selle eesmärgi saavutamiseks on vajalik kollektiivne pingutus. Seepärast kutsub komisjon liikmesriike, piirkondlikke ja kohalikke asutusi, spordiliikumist, haridusasutusi, sotsiaalpartnereid ja kodanikuühiskonda kogu Euroopas edendama ja toetama sporti ja kehalist aktiivsust kõigi jaoks ning lõimima spordi süstemaatilisemalt laiemasse avaliku poliitika valdkonda.

Euroopa spordimudeli täiustamine tähendab kindlustada Euroopa spordi tulevik ning suurendada selle panust sidusamasse, vastupidavamasse ja konkurentsivõimelisemasse Euroopasse.

[27] See hõlmab ka laienemisprotsessis osalevaid ja naabruses asuvaid riike.

[28] Kooskõlas võrdõigusliku liidu strateegia eesmärkidega, komisjoni soovitusega integreeritud lastekaitsesüsteemide kohta ja ELi asjakohaste õigusaktidega, nagu laste seksuaalset kuritarvitamist käsitlev direktiiv.